

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Ob 20. obletnici vstaje narodov Jugoslavije

Letos praznujejo narodi Jugoslavije 20. obletnico vstaje.

6. aprila bo poteklo 20 let, ko so nas v zgodnjih jutranjih urah vzbudile detonacije porušene mostov na Muri. Na Beograd so na gosto padale bombe, rušile hiše in ubijale nezaščiteno prebivalstvo. Nemške, italijanske in druge kolone so zahrbtno napadle in okupirale Jugoslavijo. Slovenijo so si zavojevalci razdelili na tri dele. Pričelo se je štiriletno obdobje strahot, pokolov, koncentracijskih taborišč in izsiljevanj, ki so spremljala pohod fašističnih armad. Pričelo se je štiriletno obdobje herojske borbe narodov Jugoslavije proti fašizmu, za svobodo.

Komunistična partija Jugoslavije je pravilno ocenila položaj po letu 1936, ko se je začela politična in gospodarska ekspanzija Hitlerja proti Balkanu. Zato je v borbi proti prodirajočemu fašizmu razvila pod vodstvom sekretarja Josipa Broza-Tita, uspešen boj za enotnost delavskega razreda in pritegnila široke množice v borbo proti domačemu kapitalističnemu režimu, ki se je vdirjal fašizmu. Tako je bila sposobna stopiti na čelo ljudstva, ko je propadla vlada in večina starojugoslovanskih strank.

27. marca so množice obsedile izdajalsko dejanje princa Pavla in vlade Cvetković-Maček. Po razpadu države in vojske je Partija stopila na čelo neoboroženega ljudstva. Vodstvo KPJ ni omahovalo. Takoj po okupaciji je pričelo s pripravami za odpor. 22. junija, ko je Hitler napadel Sovjetsko zvezo in razširil fronto na vzhod, je Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije izdal proglas in pozval ljudstvo na oboroženo boj, na splošno ljudsko vstajo, na boj za svobodo, za resnično svobodo delavskega razreda in za neodvisnost.

4. julija so se pričele v Srbiji oborožene borbe partizanov, katere je podpiralo ljudstvo.

22. julija je stopila v boj prva partizanska četa v Sloveniji. Tudi Partija v Pomurju se je odzvala bojnemu klicu.

Centralni komite KPJ in Vrhovni štab narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije je organiziral in vodil narodnoosvobodilno borbo vseh narodov Jugoslavije.

22. decembra je bila formirana I. proletarska udarna brigada. Borci te in mnogih drugih brigad, ob katerih so se borili milijoni mož in žena, so bili herojsko štiriletno borbo, v kateri je dalo za svobodo življenje 1 milijon 700 tisoč prebivalcev Jugoslavije.

Te slavne dogodke iz leta 1941 bomo praznovali letos na Dan vstaje.

Iz narodnoosvobodilnega gibanja je vzklikala nova ljudska oblast in trdna vez bratstva in enotnosti vseh jugoslovanskih narodov. Okupatorju se je vdirjala večina domače buržuazije in ostala reakcija. Narodnoosvobodilno gibanje se je zato trdno borilo proti srbski, hrvaški in ostali domači buržuaziji in je dobilo značaj ljudske revolucije, katere rezultat je Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Po 15 letih graditve svobodne in neodvisne socialistične države smo dosegli velike uspehe v odpravi izkoriščevanja in zaostalosti. S ponosom se spominjamo dogodkov v letu 1941 in z zaupanjem gradimo socialistično družbeno ureditev, v kateri so že razviti novi socialistični odnosi upravljanja po proizvajalcih in v kateri naglo raste proizvodnja, ki vedno bolj zadovoljuje razne potrebe vsega prebivalstva.

Sida Podlesek

Z občinske konference SZDL v Radgoni

(Foto: Ocepek)

OBČINSKA KONFERenca SZDL V RADGONI AKTIVNOST ČLANOV NAJSE ODRAŽA V SEKCIJAH SZDL

Pretekli petek je okrog 100 delegatov iz vseh krajevnih organizacij Socialistične zveze radgonske občine razpravljalo o delu Socialistične zveze ter o nekaterih vprašanih novega perspektivnega plana radgonske komune. Med drugimi je konferenci prisostvovala tudi Milena Koržé, delegat Glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije.

V obširnem poročilu, s katerim je seznanila predsednica občinskega odbora SZDL Marija Levarjeva zbrane delegate o delu Socialistične zveze, je dala konferenci dovolj snovi za razpravo. Tako v poročilu, kot kasneje v razpravi, je konferenca kritično ocenila delo sekcij Socialistične zveze, ki doslej še niso zaživele v zadovoljivi meri. Zato tudi ni bilo čutili prizadevnosti državljanov pri reševanju določenih krajevnih problemov v nekaterih krajevnih organizacijah SZDL.

Kot izredno pereč problem, kateremu mora posvečati tudi Socialistična zveza vso pozornost, so omenjali delegati vprašanje nekvalificiranih delavcev v Apaški dolini. Zato so se delegati zavzemali za to, da bi formirali v občini poseben izobraževalni center, predvsem za kmetijske delavce. Nekaj kritičnih pripomb so dali delegati tudi na račun nesoraz-

merij pri predvidenem večanju družbenega brutoproizvoda in narodnega dohodka. V

nekaterih gospodarskih organizacijah narašča narodni dohodek nekoliko počasneje kot družbeni brutoproizvod. Zato naj bi upravni organi v teh podjetjih ponovno proučili vse možnosti za hitrejši porast narodnega dohodka.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z LETNE OBČINSKE KONFERENCE SZDL V PETROVCIH Številni sklepi za nadaljnje delo

V petek je bila v Gornjih Petrovcih letna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki ji je poleg 94 delegatov krajevnih organizacij in nekaterih gostov prisostvovala tudi članica Glavnega odbora SZDL Slovenije Vilma Pirkovič.

Obširnejše poročilo o dosežkih in nadaljnjih nalogah v prihodnjem petletnem planu je podal predsednik občinskega odbora SZDL Karel Gomboc.

Delegati so za tem v živahni razpravi načeli vrsto vprašanj, med drugim tudi vprašanje šolstva petrovsko-šalovske občine. V tej občini imajo 18 šol, od katerih je le v Markovcih popolna osemletka. Ugotovljali so, da nekateri sedanji šolski prostori ne morejo več služiti svojemu namenu, bodisi ker so poslopja že stara in so v slabem stanju, ali pa je slab inventar. Prav tako je tudi pereče vprašanje kadrov na šolah. Sedaj imajo na vseh šolah skupno 31 učiteljev, potrebovali pa bi jih še najmanj 18, da bi lahko zadovoljili potrebam. Tudi stanovanja učiteljev so slaba. Zgodi se, da morajo učitelji stanovati v prostorih,

v katerih sploh ni elektrike. Zato petletni družbeni načrt obsega med drugim tudi gradnjo novih šolskih prostorov. Letos je dograjena in urejena osnovna šola v Gornjih Petrovcih, delno pa bo urejena tudi telovadnica, ki bo lahko služila za kulturne prireditve, za katere do sedaj ni bilo ustreznega prostora.

Med nadaljnjo razpravo so delegati razpravljali o slabem stanju cest v občini. Predlagali so, naj bi v naslednjih petih letih uredili ceste Markovci—Adrijanci, Lucova—Sulinci—Zenavljje—Boreča, Lucova—Čepinci, Petrovci—Stanjevci in Križevci—Panovci—Ivanovci, od katerih zadnje že urejujejo.

Prizadevnost celotne organizacije Socialistične zveze naj bi bila po mnenju delegatov usmerjena predvsem za izboljšanje živinoreje, posebno skrb pa naj bi posvečali razvoju in-

gačne možnosti. Zato so tudi predlogi bili svojstveni za stanje v posameznih komunah. Delegati krajevnih organizacij v ljutomerski občini so predvsem navajali, da bi morala v programu imeti prednost industrija in kmetijstvo. Industrijo bi naj razvijali predvsem z združenimi sredstvi, ker nobeno podjetje nima toliko svojih sredstev, da bi zadostovalo za obnovo. Na radgonski konferenci pa so delegati menili, da v perspektivnem programu ni pravilnega sorazmerja med naraščanjem vrednosti brutoproizvodnje in narodnim dohodkom. Zavzemali pa so se za zgraditev raznih objektov, kot so kulturni in zdravstveni domovi po vaseh, poudarjali pa so, da se morajo zaradi boljših pogojev za prodajo kmetijskih pridelkov povečati tudi investicije za družbeni standard na vasi. Na konferenci petrovsko-šalovske organizacije SZDL so delegati prav tako razpravljali o mnogih komunalnih in gospodarskih ter družbenih vprašanih. Teh ni tako malo: od ureditve cest do šol in stanovanj za učitelje, ki so zelo slaba, pa do kmetijskih zadrug, njihovega združevanja in razvoja, pa do zdravstva in vloge Socialistične zveze je potrebno še marsikaj urediti in to s prizadevnim delom.

Zaradi vseh teh vprašanj so bile konference v ospredju naše politične pozornosti. Vsem so tudi poleg članov Glavnega odbora SZDL Slovenije prisostvovali naši najvišji politični delavci: konference v Ljutomeru sta se udeležila predsednik Okrajnega odbora SZDL Franc Škoberne in član predsedstva Peter Vujec, radgonski sta prisostvovala Sida Podlesek, sekretarka OO SZDL in član predsedstva Joško Slavič, petrovsko-šalovski pa član predsedstva OO SZDL Rudi Čačinovič.

Seja komisije okrajnega odbora SZDL za družbeno upravljanje

Prejšnji teden je Komisija za družbeno upravljanje Okrajnega odbora SZDL razpravljala o delu komisij za družbeno upravljanje pri občinskih odborih SZDL ter o družbenem upravljanju v zdravstvu in o družbenem upravljanju pri DOZ. Komisija pa je tudi sprejela program dela in sklenila, da bo ob koncu februarja razpravljala o družbenem upravljanju v denarnih zavodih.

Glede družbenega upravljanja na področju zdravstva je komisija na osnovi ankete, ki je koncem lanskega leta bila izvedena v vsej Sloveniji, ugotovila, da so organi družbenega upravljanja v zdravstvu dosegli lep napredek in da so skrbeli za urejanje notranjih problemov zdravstvenih zavodov, pogręšati pa je

predvsem tesnejše sodelovanje organov z zbori volivcev, raznimi oblastnimi organi in političnimi organizacijami. Po socialnem sestavu pa je v teh organih preveč uslužbencev in premalo delavcev.

Pri DOZ je bilo uvedeno poskusno družbeno upravljanje in zaradi tega tudi upravni odbor ni mogel biti zelo aktiven, ker njegov obstoj ni bil urejen z nobenimi pravnimi pred-

DROBILEC IN MEŠALEC ŽIVINSKE KRME pri KG

Osnovna sredstva Kmetijskega gospodarstva v Beltincih so se povečala z drobilcem in mešalcem živinske hrane. Te dni so namreč monterji tovarne avionov UTVA iz Pančeva končali montažna dela na drobilcu in mešalcu. Nabava tega stroja je nadaljnji korak pri mehanizaciji na tem gospodarstvu ter osamosvojitve v pravljanju krmilnih mešanic za živino.

Ta naprava, ki jo je napravila UTVA po lastnih načrtih, je prva v naši republiki.

pisi. Komisija je sklenila priporočiti širšo razpravo o decentralizaciji te službe in uvedbo družbenega upravljanja, zavod pa bi naj poleg tega našel tesnejše stike z občinskimi in tudi okrajnim ljudskim odborom.

Združitev gradbenih podjetij

S prvim januarjem 1961 je v Murški Soboti samo eno gradbeno podjetje. Dosedanje obrtno gradbeno podjetje Zidar se je pripojilo Sogradu. Namen združitve obeh gradbenih podjetij je bil v tem, da se v našem okraju ustanovi tako gradbeno podjetje, ki bo sposobno za večja gradbena dela. Novo podjetje se bo mehaniziralo in strokovno izpopolnilo, da bodo gradnje potekale hitreje kot do sedaj.

V Splošno-gradbenem podjetju za Pomurje — kakor bo naslov novega podjetja — so v teh dneh začeli delati na novi organizacijski shemi podjetja. Pri tem so se povezali z industrijskim gradbenim pod-

jetjem Ingrad v Celju, kjer so se pred letom dni združila tri gradbena podjetja. Omemba vredno je tudi to, da so v novem podjetju že začeli z izdelavo investicijskega programa za nabavo gradbenih strojev. Tako bodo že letos dosegli nad eno milijardo dinarjev realizacije.

V novem podjetju je trenutno zaposlenih 700 ljudi. Računajo pa, da bo to število v sezoni naraslo na tisoč zaposlenih. Volitev delavskega sveta ne bodo imeli, marveč bodo oba delavska sveta prejšnjih podjetij le združili. Novi DS bo tako imel 40 članov. Izvolili bodo novega predsednika

DS, novi UO in vse komisije, ki bodo delovale v okviru novega DS. -rj

Soboški mladinci v Mariboru

Nekateri člani občinskega komiteja LMS v M. Soboti so bili pred nedavnim na obisku pri mladini občine Maribor-Center. Med drugim so si ogledali Mariborsko livarno in izmenjali s člani kluba mladih proizvajalcev v tem podjetju svoje izkušnje. S predstavniki mladinskega komiteja občine Maribor-Center so

se za tem pogovorili o nekaterih problemih, ki jih srečujejo pri vsakodnevnem delu, predvsem pa o sodelovanju mladine v ostalih organizacijah, o pomoči občinskim komitejem s strani višjih forumov, o delovanju mladih komunistov, ustanavljanju mladinskih aktivov in še o nekaterih vprašanih.

VREMENSKA NAPOVED

ZA ČAS OD 9. DO 19. FEBR.

Padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 11., 17. in 18. februarja. V ostalem suho oz. lepo vreme z mrazom ponoči.

Dr. Vital Manohin

Razvijati predvsem industrijo in kmetijstvo

Delegati krajevnih organizacij občinske organizacije SZDL Ljutomer so se minuli petek zbrali na redni letni konferenci ter razpravljali o bodočih nalogah organizacije in o njeni dejavnosti v prihodnjih dveh letih. Konferenca se je udeležilo 132 delegatov, prisostvoval pa ji je tudi kot gost član Glavnega odbora SZDL Slovenije Jože Pavličič.

Obsežno poročilo občinskega odbora SZDL je delegate pred konferenco seznanilo z doseženimi gospodarskimi uspehi v obdobju preteklega perspektivnega plana, Avgust Bedekovič, predsednik ObO SZDL, pa je v začetku konference s svojim referatom nakazal glavne naloge Socialistične zveze glede izpolnjevanja novega perspektivnega programa. Delegati so se v diskusiji glede bodočega gospodarskega razvoja zavzemali, da bi naj imela prednost industrija in kmetijstvo.

Z novozgrajenim obratom Mariborske tekstilne tovarne se bo namreč znatno povečala vrednost industrijske proizvodnje, saj bo samo to podjetje 1965. leta proizvajalo za 1,5 milijarde dinarjev vrednosti. Kot naslednji industrijski objekt so delegati omenjali lesno predelovalno podjetje, ki bi se naj razvilo iz sedanjih podjetij. O tem se je že večkrat razpravljalo in bilo sklenjeno tudi glede združitve, toda predlog ni bil uresničen zaradi osebnih težnj nekaterih vodilnih ljudi v teh podjetjih, kar

so delegati ostro kritizirali. Predlagali so tudi, da bi naj čimbolj združevali razpoložljiva sredstva gospodarskih organizacij in tako postopoma ter načrtno obnavljali sedanja podjetja in razširjali njihove proizvodne zmogljivosti.

S hitrejšim razvojem industrije bi bil omogočen tudi večji napredek v kmetijstvu, so poudarjali nekateri delegati. Toda v kmetijski proizvodnji je že sedaj precej takih problemov, ki zahtevajo nujno rešitev. Pri kmetijskih združenjih je predvsem opaziti pomanjkanje kadra in tudi sama organizacija v bodoče ne bo ustrezala vsem nalogam. Smeleje je potrebno razvijati kooperativne odnose med združenji in kmetovalci in to na širših osnovah, kot je bilo doslej. Delegati so tudi ugotovljali, da je v občini precej ostarelih kmetovalcev, ki bi bili pripravljeno oddati svojo zemljo v zakup in da je zaradi tega potrebna večja pozornost združnim ekonomijam. Delegati so tudi govorili o investicijah v kmetijstvu. Zavzemali so se, da naj ne bi bilo v tem pogledu razlik med kmetijskimi gospodarstvi družbenega sektorja in kmetijskimi združenji kot doslej.

Nadalje so delegati razpravljali tudi o nagrajevanju po učinku dela, elektrifikaciji nekaterih naselij kot je Dobrava, ki bi naj kot znana partizanska vas bila deležna večje pomoči. Zavzemali pa so se tudi za bolj smelo reševanje raznih komunalnih problemov, gradnjo stanovanj, urejevanje cest in raznih domov.

V komisiji za organizacijska vprašanja in idejno politično delo pa so delegati razpravljali predvsem o oblikah dela Socialistične zveze in uveljavljanju njenega vpliva v raznih organih družbenega in delavskega samoupravljanja. Ugotovljali so, da delo v sekcijah še ni zaživelo in da je glede sekcij tudi mnogo nejasnih pojmovanj. Kot ena izmed osnovnih slabosti v delu krajev-

doslej s problematiko, ki jo rešujejo, niso prihajali pred volivce niti pred Socialistično zvezo. Obširno pa so razpravljali tudi o izobraževalnem delu preko Ljudske univerze ter o kulturno-prosvetnem življenju.

Za širše sodelovanje volivcev in članov Socialistične zveze pri odločanju o reševanju vseh važnejših problemov se čedalje bolj kot nujnost poraja bolj sistematično obveščanje občanov o vsem dogajanju o komuni. Zato bi naj bile bodoče oblike obveščanja nekaka posvetovanja z volivci o posameznih problemih. Za take oblike so se zavzemali tudi delegati, ko so ugotovljali, da so premalo seznanjeni z delom raznih organov in da zaradi tega krajevne organizacije Socialistične zveze ne morejo uveljavljati svojega vpliva.

Konferenca SZDL v Radgoni

nih organizacij se kaže predvsem v pomanjkanju samostojnosti pri dajanju raznih pobud in predlogov. Delegati so se zavzemali tudi za tesnejše sodelovanje med organi družbenega upravljanja, in ugotovljali, da takega sodelovanja prej ni bilo, saj ti organi (kot so šolski odbori in družbeni organi na področju zdravstva)

Seja ObLO Murska Sobota

35 milijonov za komunalna dela

Na zadnji seji obeh zborov ObLO Murska Sobota, ki je bila prejšnji četrtek, so odborniki poslušali poročilo Direkcije za komunalno službo občine Murska Sobota in poročilo občinske sanitarno-inšpekcijske službe. Po živahni razpravi so sprejeli nekatere pomembne sklepe.

Poročilo Direkcije za komunalno službo pri ObLO Murska Sobota med drugim navaja, da so v letu 1960 porabili za vse vrste komunalne dejavnosti v občini okrog 35 milijonov dinarjev. Od tega je bilo porabljenih 9 milijonov dinarjev samo za komunalno dejavnost v vseh soboških občini, ostali del pa za potrebe mesta Murska Sobota in za ceste IV. reda. Poleg tega so lani začeli z gradnjo 8 železo-betonskih mostov, od katerih je 6 že gotovih, na 16 mostovih pa so opravili večja popravila. Lani so začeli z gradnjo šestih mrtvašnic, od katerih so tri že zgrajene. Nabavili so tudi 573 propustnih cevi raznih velikosti za potrebe na cestah IV. reda in na vaskih cestah.

Ena izmed glavnih nalog Direkcije za komunalno službo v letošnjem letu bo začetek na delih pri kanalizaciji in vodovodu v Murski Soboti. S kanalizacijo bodo začeli že v prvi polovici letos in sicer s kopanjem glavnega odvodnega kanala od prečrpalnih naprav pri Lenavi do priključka Zvezne ulice na Titovo cesto pri hotelu Central. Sredstva za ta delo so že na razpolago. Tudi za vodovod bodo verjetno že letos začeli s kopanjem črpalnice.

V smislu omejenega poročila in živahne razprave so odborniki obeh zborov ObLO Murska Sobota sklenili, da se na cestah IV. reda, ki so v pristojnosti Direkcije za komunalno službo, preneha z udatniškimi deli vaščanov. Mimo

tega so sprejeli še sklep, da se vsa komunalna dejavnost po vaseh prenese v samostojno upravljanje krajevnih odborov. Za ta delo bodo krajevni odbori dobivali sredstva iz občinskega proračuna. Upati je, da se bo stanje naših cest tako že letos močno izboljšalo.

V poročilu sanitarne inšpekcijske je omenjeno, da je inšpekcijska lani tesno sodelovala s tržno in veterinarsko inšpekcijsko ter z raznimi zbornicami in RK. Glavno delo sanitarne inšpekcijske je bilo področje higijene živil. Pregledali so 195 objektov in pri tem ugotovili več vrst neakovanostnih živil. Zaradi tega so vložili nekaj predlogov za kaznovanje, nekaj pa je bilo izrečenih tudi začasnih prepovedi poslovanja z žvili. Ugotovili so tudi, da nekateri ljudje, ki delajo z žvili, ne upoštevajo predpisov o delovni obleki. Nekaj pomanjklivosti je bilo ugotovljenih tudi na področju šolske higijene, v nekaterih hotelih in na javnih prevoznih sredstvih.

Pri splošni družbeni skrbi za zdravstveno varstvo državljanov ima sanitarna inšpekcijska pomembno vlogo, saj nadzira izvajanje predpisov, ki so namenjeni varstvu ljudskega zdravja. Predvsem pa so se na seji obeh zborov zavzemali za to, da naj bi bilo sodelovanje sanitarne inšpekcijske z lokalnimi forumi čimboljše, predvsem pri ureditvi komunalno-zdravstvenih razmer na vasi in pri izvedbi malh asanacij. Z novimi zakonskimi predpisi je sanitarna

inšpekcijska služba prenehala biti samostojni upravni organ ObLO, temveč so sodelovala v bodoče kot samostojen referat v okviru oddelka za splošne in družbene službe, oziroma odseka za zdravstvo.

Spominska plošča v Radencih

Na občnem zboru krajevnih organizacij Zveze borcev v Radencih so med drugim sklenili, da bodo v počastitev 20. obletnice revolucije vzdali na Kapeli padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja spominsko ploščo. Od komisij, ki delujejo pri organizaciji, je bila najboljši delavna komisija za skrbstvo otrok padlih borcev in žrtve fašističnega terorja. Ta komisija bo letos posvetila vso skrb usmerjanju teh otrok v poklice. Na koncu so člani ZB v Radencih sklenili, da bodo zbrali in opisali čim več dogodkov in doživljanj iz NOB za muzejsko zbirko in razstavo v Gornji Radgoni, kjer bo za 20-letnico revolucije centralna proslava. Ika

Razpisna komisija Zdravstvenega doma Lendava ponovno razpisuje naslednja delovna mesta:

1. SEFA RAČUNOVODSTVA
2. BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE
3. 2 FAKTURISTOV
4. BLAGAJNIKA
5. STATISTIKA

Pogoji za vsa delovna mesta: končana ali priznana srednješolska izobrazba.

Na ta razpis sprejemamo tudi prošnje kandidatov z nižjo šolsko izobrazbo. Prošnje teh kandidatov bomo upoštevali le v primeru, da se na razpis ne bi prijavilo zadostno število kandidatov s predpisano šolsko izobrazbo.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z dokumenti in dokazili o izobrazbi je dostaviti Upravi zdravstvenega doma Lendava do 25. februarja 1961.

O-119

NE POZABITE!

BAR!

NA VII. AKADEMSKEM PLESU

11. februarja v vseh prostorih »ZVEZDE« v Murski Soboti

bosta peli MARJANA DERŽAJ in IVANKA KRAŠEVEC

Igra ljubljanski jazz orkester »COMBO«

Predprodaja vstopnic v kiosku Jugoslovanske loterije pri tov. Flegarjevi.

Aktivnost članov naj se odraža v sekcijah SZDL

(Nadaljevanje s 1. strani)

Delegati so tudi poudarili, da morajo boljši pogoji za prodajo kmetijskih pridelkov vplivati na izdatnejše investicije v družbeni standard na vasi. Zato so govorili tudi o urejanju otroških zavetišč, ter o služnostnih dejavnostih stanovanjske skupnosti v Gornji Radgoni, kjer naj bi uredili pralnico in kopalnico. Delegati so sodili, da bi za ureditev teh objektov prispevali nekaj sredstev tudi državljanji. Delegat krajevnih organizacij SZDL pri Negovi se je zavzemal za hitrejšo ukrepanje pri gradnji kulturnega doma in zdravstvenega doma pri Negovi. Prebivalci tega kraja so že zbrali material v vrednosti milijon dinarjev. Določena sredstva naj bi prispevalo za gradnjo doma tudi kmetijsko gospodarstvo, ki ima pri Negovi svoje delovišče.

Posebno pozornost so posvetili nekaterim vprašanjem glede odnosov med člani delovnih kolektivov v podjetjih, pri čemer gre predvsem za neaktivnost članov SZDL v sindikatih, kateri premalo sodelujejo pri vzgoji članov delovnih kolektivov v dobre upravljalce.

Kljub temu, da delo Socialistične zveze v sekcijah vaških organizacij še ni zaživelo, je organizacija Socialistične zveze dosegla v preteklem obdobju precejšnje uspehe. V prvi vrsti se kaže to v številu volivcev, včlanjenih v SZDL. V tem pogledu je radgonska občina na najboljšem v soboškem okraju, poleg tega pa je značilno za ta predel Pomurja tudi to, da je med člani Socialistične zveze 51 odstotkov žena.

Plenum Občinskega komiteja LMS Murska Sobota

VEČ SODELOVANJA MED AKTIVI

V nedeljo je bil v Klubu mladine in pionirjev v Murski Soboti plenum Občinskega ko-

Posvetovanja o združni tvu

V preteklem tednu so bila v vseh občinah posvetovanja o organizaciji kmetijskih združenj. Posvetovanja so na pobudo okrajnega odbora SZDL sklicali občinski odbori. Prisostvovali pa so jim upravniki kmetijskih združenj, predsedniki uravnih odborov in združni svetov ter predsedniki krajevnih organizacij SZDL. Posvetovanja so služila za pripravo na sejo plenuma okrajnega odbora SZDL, ki bo prihodnji teden razpravljalo o razvoju kmetijstva in združništva v prihodnjem planskem obdobju.

miteja Ljudske mladine Murska Sobota. Plenuma se je poleg delegatov udeležil sekretar občinskega komiteja ZKS Franjo Sonaja.

Na plenumu so razpravljali o društvenem zabavnem življenju mladine in o idejno-vzgojnem delu mladine v organizacijah LMS. Člani komiteja so bili mnenja, da bi naj v bodoče izboljšali sodelovanje med posameznimi mladinskimi aktivni in kulturno-prosvetnimi društvi. O društvenem in zabavnem življenju mladine so menili, da bi bilo potrebno od časa do časa prirediti poučne izlete, športne igre, poleg tega pa bi naj ustanavljali filmske in televizijske klube. Kritično pa so ocenili idejno-vzgojno delo mladine v posameznih organizacijah. Menili so, da bi morali prav temu posvetiti največ pažnje. V bodoče naj

bi v ta namen izvedli razna predavanja na šolah.

Ob koncu so na plenumu imenovali komisije pri občinskem komiteju in sicer: komisijo, ki bo skrbela za kulturno in zabavno življenje mladine, idejno-vzgojno komisijo, komisijo za delavsko-vajeniško mladino in komisijo za mladinske delovne brigade.

M. L.

ČESTITKA

Stefanu Balažicu in Hildi Smerčanovi na skupni življenjski poti vso srečo in iskrene čestitke!

Podružnica Društva novinarjev LRS v Murski Soboti in kolektiv CZP »Pomurski tiske«

Radiotelevizija - Ljubljana

od 12. do 18. febr.

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra - Aleksander Popovic: Povabilo na ples; 8.26 Iz albuma skladb za otroke; 8.36 Z zabavno glasbo v novi teden; 10.00 Se pomnite, tovariši... Tone Frantar: Obkoljen v hiši; 10.30 Partizanske in množične pesmi; 10.45 Spoznavajmo svet in domovino; 13.30 Za nas doma; 13.35 Koncert pri vas doma; 15.30 Melodije, ki jih radi poslušate; 16.00 Humoreska (tega teden - Fridolin Zolina pripoveduje); 18.20 Dunajski napravi; 16.40 Peli so jih mati moja...; 17.00 Pol ure ob zabavnih glasbi; 17.30 Radijska igra - A. Rival - H. Colpi: Slon v hiši; 18.31 Ivo Lhotka - Kalinski: Sedem bagatel; 18.40 Malo peč nas bo ogrela, malo pesmica vesela; 20.05 Izberite melodijo tedna; 20.50 Plesni orkester Marty Gold; 21.00 O Verdijem življenju in delu IX. oddaja; 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku; 23.05 Nočni simfonični koncert.

PONEDELJEK

8.00 Poročila; 8.05 Simfonična matineja; 9.00 Naš podlistek - John Braine: Prostor na vrhu-I.; 9.20 Operne melodije; 10.15 Melodije južnih morij; 10.40 Komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberneta; 11.00 Po svetu jazz - Jazz iz kluba »Five-spot« (ponovitev); 11.30 Za otroke; 12.00 Trio Maksa Kovačiča; 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Jože Spanring: Naloge in uspehi načrtnega uvajanja novih sort; 12.25 Iz filmov in glasbenih revij; 13.30 P. I. Čajkovski: Iz cikla »Letni časi«; 13.50 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce - RTV Beograd; 15.40 Naši popotniki na tujem - Peter Jambreč: Dva meseca dolga potovanja v ameriški provinci; 16.00 Popoludanski koncert operne glasbe; 17.15 Soferjem na poti; 18.50 Človek in zdravje; 20.00 Glasbeni varieté; 20.45 Kulturni globus; 20.55 -22.45 Koncert Zbora in orkestra Slovenske filharmonije; 23.05 Iz naših studiov; 23.55 Prijeten počitek!

TOREK

8.05 Izberite melodijo tedna!; 8.55 Radijska šola za srednje stopnjo - Franc Puntar: Z mopedom nad Janežke; 9.25 Stanko Premrl: Stiri pastorele; 9.40 Narodne pesmi poje Zenski vokalni kvartet; 10.15 Med virtuozni na razne instrumente; 10.40 Utrjuje svojo angleščino - 6. lekcija; 10.55 Orgle in orglice; 11.00 Arije iz neznanih oper; 11.30 Deset minut iz naše beleznice; 11.40 Glasbene razglednice; 12.00 Zabaval vas bo Trio Avgusta Stanka; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Silc: Izkušnje v pridelovanju silaz; 13.30 Od Apeninov do Urala; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Sportnik - prijatelj mladine; 14.35 Dva prizora iz oper Seviljske bratce in Stiri grobljani; 15.40 Listi iz domače književnosti - Veseli motivi v slovenski literaturi; 16.00 Izbrali smo za vas; 17.25 Za pustni popoldan; 18.00 Iz naših kolektivov; 18.15 Orkester Mantovani; 18.20 Količek za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 Izobraževalni obzornik; 20.00 Zborovska oddaja za pustni torek; 20.30 Radijska igra - Karlheinz Tiedt: Dnevnik Kelyja s kanonikom; 21.30 Melodije raznih dežel; 22.15 Komorni večeri pri W. A. Mozartu; 23.05 Po svetu jazz; 23.35 S popevki na vse kontinente; 23.55 Prijeten počitek!

SREDA

8.00 Poročila; 8.05 Mladina poje - Poje dekliški pevski zbor Učiteljska Tolmin p. v. Maksa Pirnika; 8.30 Pol ure s Franzom Schubertom; 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev); 9.15 Melodije za vse; 10.15 Odlomki iz opere Knez Zvez; 11.00 Pol ure z velikimi zabavnimi ansambli; 11.30 Za cibalca; 12.15 Radijska kmečka univerza - dr. Ing. Franc Ločniškar: Odpira prašičev in progenotesna postaja - Petočivo jah; 14.05 Radijska šola za srednje stopnjo - Franc Puntar: Z mopedom nad Janežke (ponovitev); 14.35 V ritmu počasnega valčka; 14.40 »Si naš?«; 15.45 Radijska univerza - dr. Stefan Mihelič: Kako prebijejo živali zimo; 17.15 Sestanek v sredo; 17.45 Jazz na koncertnem odru; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Skladatelji ruske romantike; 18.45 Pozdrav z gora; 20.00 Lepe melodije; 20.15-22.50 Kurt Weill: Razcvet in propad mesta Mahagonny Opera v 3 dejanjih - Prva izvedba v RTV Ljubljana; 22.50 Literarni nočturno; 23.05 Mladim plesalcem.

ČETRTEK

8.00 Poročila; 8.05 Glasba ob delu; 8.35 Poje Akademski pevski zbor Tone Tomšič p. v. Janeza Boleta; 10.15 Od polke do mamba; 10.40 Pet minut za novo pesmico 11.15 Harfa in violina; 11.20 Med klasiko in impresionizmom; 12.00 Ansambel Srečka Dražila igra slovenske narodne melodije; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Lucijan Krivic: Uspehi farne prašičev v Ihanu; 12.25 Nesmrtni melodije Vincenza Bellinija; 13.50 Poje zbor Slovenske filharmonije; 14.05 Popularne orkestralne melodije; 15.40 Iz svetovne književnosti - Džainarendra Kumar: Džahnavi; 16.00 Iz filmov in glasbenih revij; 16.25 Leoš Janaček: Zapisnik izginuleca - Ciklus samospesov za tenor, mezosopran, ženski tercet in klavir; 17.15 45 minut turizma in melodij; 18.00 Operne uverture in mediere; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Naš smeh; 21.25 Orkestrski intermezzo; 21.35 Ponevke in plesni zvoki; 22.15 Po svetu jazz - Jazz do družbeno-demokracije; 22.45 G. F. Händel: Sonata za violino in klavir; 23.05 Iz modernega glasbenega sveta-XVIII. oddaja.

PETEK

8.00 Poročila; 8.05 Med orkestralnimi rapsodijami - Eduard Lalo: Norveška rapsodija - Antonin Dvorak: Slovenska rapsodija št. 3 v As-duru; 8.30 Vedri zvoki; 9.00 Naš podlistek - John Braine: Prostor na vrhu-II.; 9.20 Nekaj romunskih zborovskih skladb; 9.75 Količek za mlade ljubitelje glasbe;

S skupnimi močmi pospešujemo tehnično vzgojo

Letos praznuje naše tehnično-vzgojne organizacije 15. obletnico svojega delovanja. Tudi v Pomurju imamo take organizacije: 7 avto-moto društev, 5 radioklubov, 2 fotokluba, 1 brodersko društvo in 4 društva traktoristov in kmetijskih strojnikov, ki so bila ustanovljena pretežno lani.

Da bi javnosti predstavili osnovno tehnično-vzgojno delovanje in družstvih Ljudske tehnike, smo povprašali štiri predsednike teh društev, kako so delovala društva lani, kakšno sodelovanje so si ustvarila z ostalimi društvi in klubi v svojih okoliših in kako usmerjajo tehnično vzgojo.

Tovariš F. CASAR, predsednik društva LT v Bogojini, po poklicu poljedelec, je poudaril, da je bilo v Bogojini ustanovljeno društvo

Soboški učiteljskišniki na obisku v kmetijski zadrugi

LT že pred 10 leti za okoliš 4 vasi (Bogojina, Bukovnica, Filovci in Ivanjci), vendar je šele lani začelo s širšim programom tehnične vzgoje, zdaj je za območje Bogojine. »V začetku smo se ukvarjali izključno z izobraževanjem v agrotehniko. Imeli smo veliko uspešnih predavanj. Ogledali smo si tudi sodobne vinograde pri Vinogradniškem posestvu Kapela. Pri naših članih smo ustvarili smisel za uvajanje novih agrotehničnih ukrepov.« je dejal tovariš Casar. Za tem je omenil, da sodeluje društvo z Aeroklubom M. Sobota in vzgaja letalske modelarje, da jim je omogočila pomoč avto-moto društva iz Lendave izoliranje prve skupine soferjev, da so kupili v sodelovanju z ostalimi društvi, organizacijami in prebivalstva televizor, ob katerem je vedno dokaj živahno.

Tovariš GEZA KIŠFAVI, predsednik društva LT v Rogoševih menil, da si je društvo v nekaj le-

čaj za soferje, ki ga vodi osebe avto-moto društva iz Sobote pripravljajo tudi osnovevotoamaterske sekcije, predvidevajo pa, da bodo dobili preko okrajnega vodstva kinoprojektor in da bodo ob pomoči dveh strokovnjakov iz rakičanske sole ustvarili tudi agrotehnično sekcijo. »Glede fotoamaterstva sodelujemo z društvom LT na Cankovi. S tem društvom, ki je močnejše od nas, bomo ustvarili stalno sodelovanje, ki nam bo vsekakor zelo koristilo.« je poudaril tov. Kišfavi. V obeh društvih na Cankovi in v Rogoševih so zlasti aktivni pionirji.

Tovariš FELIKS KARBA, predsednik društva LT pri Agrotehniko in Ljutomeru je dejal, da imajo avto-moto sekcijo in v strojniško sekcijo. Društvo ima svoj avtomobil, ki ga je dobilo od podjetja. Na tekmovalni Agroservisov Slovenije lani v Soboti sta dva njihova motorista zasedla dve prvi mesti v spretnostnih vožnjah, eden pa je sodeloval pri spretnost-

nih vožnjah tudi na Dnevu LT v Lendavi. Člani društva so izdelali dva prototipa traktoristov, namenjenih prevozu hlodovine. »Name avto-moto premeriti strojni krožek v proizvodno sekcijo, v kateri bi obravnavali vse nove postopke proizvodnje, ki jih bomo morali uvajati,« je poudaril predsednik društva. Poleg tega bodo se nadalje ohranili stalne stike z obema šolama v Ljutomeru, kjer je okrog 100 pionirjev, ki jih poučujejo člani tega društva o strojništvu in podobnih dejavnostih svojega podjetja.

Se najbolj zanimivo pa je to, da je društvo s svojim avtomobilom izoliralo večje število soferjev za avto-moto društvo Ljutomer in društvo v Križevcih pri Ljutomeru. Podobnih stikov z društvi in klubi Ljudske tehnike bi lahko bilo več, je potožil tov. predsednik, če bi bil v Ljutomeru tudi občinski odbor Ljudske tehnike, ki bi usmerjal celotno tehnično-vzgojno dejavnost.

V Murški Soboti smo se obrnili na tehnično vodjo društva LT za gimnazijo in učiteljske, tov. JOZETA RAJHA. Zvedeli smo, da je društvo staro šele 3 mesece in da mu do dograditve novega dela solskega poslopja, ki je namenjen predvsem tehnični vzgoji, primanjkuje prostora. »Trenutno lahko deluje samo avto-moto sekcija, za katero imamo na razpolago prostore avto-moto društva Sobota.« je povedal tov. Rajh. »Za fotoamaterje nam je dal prostor v fizikalnem kabinetu prof. Avsec, za radioamaterje pa nam ne more nuditi pomoči niti soboški radioklub, ker ta nima prostorov niti zase. Ker je tako, bo težje ustvarjati pogoje še za letalske modelarje - razen v prostorih aerokluba - in broderske modelarje. V kolikor bo brodersko društvo sposobno s svojim plovnim parkom razvijati aktivnost v brodarstvu, bo nastala tudi sekcija brodarjev.«

Kaže, da je v tem društvu močnejše razviti posebno živahno aktivnost v skupnem razpravljanju o tehničnih vprašanjih. To zategadelj, ker se pripravljajo v zadnjem razredu na maturitetne naloge v veliki meri iz tehničnih tem. »Ti tovariši bodo lahko koristili tudi izven društva,« je poudaril tov. Rajh. »Ker bodo lahko predavali v bližnji okolici mesta in seveda v krajih, od koder so doma.«

Slednje je zlasti važno zato, ker v Ljudski tehniki primanjkuje prav mladih ljudi.

PETROVCI - ŠALOVCI

Na seji ideološke komisije pri Občinskem komiteju ZKS Petrovci - Šalovci so razpravljali o ideološki izobrazbi. Komisija je dala predlog občinskemu komiteju ZKS, naj ustanovi večerno šolo v Gornjih Petrovcih. Že do sedaj se je prijavilo okrog 25 slušateljev.

ŠE BOLJ V ŠIRINO

SOBOTA NAJ BI ŽE V BLIŽNJI PRIHODNOSTI DOBILA DELAVSKO ŠPORTNO DRUŠTVO - NK GRAFIČAR SEKCIJA TEGA DRUŠTVA - OB DOSEDANJIM UGODNIM USPEHIH TUDI LEPI OBETI: PO KONČANEM SPOMLADANSKEM TEKMOVANJU KVALIFIKACIJSKE TEKME ZA VSTOP V SCL - NAJVEČJI PROBLEM KLUBA: IGRISČE.

Na letnem občnem zboru Nogometnega kluba Grafičar, ki je bil v nedeljo dopoldne, se je po izčrpnem poročilu sekretarja kluba

Pavla Skrabana in ostalih funkcionarjev razvila živahna razprava o dosedanjih uspehih in slabostih v tem klubu kakor tudi o perspektivah za prihodnost. Značilnost občnega zbora je bila v tem, da se razprava ni omejevala zgolj v klubske okvire, marveč je z nekaterimi tehničnimi ugotovitvami in pobudami posegla tudi v športno življenje širše okolice.

V I. kakovostnem razredu MPL doseženo tretje mesto je prav gotovo ugoden uspeh za prvo moštvo in klub kot celoto; da ni bilo nekaterih spodrsiljav, bi soboški Grafičar lahko pristal tudi tik za vodečim Kovinarjem iz Maribora. V spomladanskem tekmovalnem potrebnost je z večjim poletom nabirati tekmovalne točke v športnih srečanjih in si tako v okviru danih možnosti povečati izgleda tudi za uspeh v kvalifikacijskih tekmah za vstop v SCL. Toda uspeh v kvalifikacijah je mogoče vezati samo na realne možnosti, ki že sedaj obstajajo v klubu, vendar pa jih bo potrebno še povečati z večjo discipliniranostjo in športnim prizadevanjem igralcev in klubskih vodstvom. To prizadevanje bo tudi odhodno temeljilo na zdravih športnih in amaterskih načelih, ki so odlika, na katero so v klubu

upravičeno ponosni in ki jim je že doslej v znatni meri pripomogla k zasluženemu ugledu ne le v pomurski, marveč tudi v širši športni javnosti. Tudi pionirsko moštvo se je dokaj uspešno uveljavilo v tekmovalju v okviru Pomurske nogometne lige, v prihodnosti pa bodo vzgoji mladega naraščajoča posvetili še večjo pozornost.

Največji problem za klub predstavlja igrisčje, brez katerega ne more dovolj uspešno uresničevati svojega glavnega smotra: množičnosti in vzgoje mladega naraščajoča. Dosegljavanja prizadevanja so prav spričo pomanjkanja lastnega igrisčja zadela ob težko premagljive ovire. Zato bodo tudi glede igrisčja poskušali najti časno rešitev, prvenstvena skrb in tudi pomoč kluba pa bo veljala naporom za zgraditev osrednjega športnega parka v Soboti. Lansko delovanje kluba je kljub čistemu amaterizmu terjalo izdatna finančna sredstva, ki presegajo 700 tisoč din, zato pričakujejo, da jih bodo delovni kolekti-

vi soboških podjetij letos še izdatneje podprli, potrebna sredstva pa bodo skušali pridobiti tudi iz lastnih virov.

Na zboru so dali tudi pobudo za ustanovitev delavskega športnega društva v Soboti, v katerega bi se predvidoma vključili tudi NK Grafičar kot samostojna sekcija. Ustanovitev takega društva narakujejo že obstoječe potrebe v naglo se razvijajočem pokrajinskem središču; organizacijsko, kadrovsko in strokovno pa naj bi združilo in usmerjalo že delujoče športne aktivne, skupine in posamezne športnike v soboških delovnih kolektivih ter jih vzpodbujalo k stalnemu in načrtnemu delovanju na športnem področju. Pobudniki si v svojem prizadevanju obetajo zlasti razumevanje sindikalnih organizacij, katerim bo novo društvo lahko v veliko pomoč pri razvijanju delavskega športa in rekreacije. Na občnem zboru so že izvolili iniciativni odbor, ki naj bi pripravil vse potrebno za ustanovitev društva.

Nogometaši se pripravljajo

Po krajšem odmoru so se pričeli pripravljati tudi nogometaši za še uspešnejši start v spomladanskem tekmovalju. Igralci prvega moštva NK Sobota so do nedavnega trenirali v telovadnici, v nedeljo pa so se prvič srečali na prostem. Prijateljska tekma med A in B moštvi tega kluba se je končala z rezultatom 3:3. Če bodo vremenske razmere dopuščale, bodo igralci Sobote imeli odsele treninge na prostem, do začetka tekmovalja za prvenstvo v SCL pa imajo v programu 6 prijateljskih srečanj, med njimi nekaj tekem z renomiranimi nasprotniki iz soseščine. Kot kaže, bo I. moštvo Sobote spomladaj nastopalo v pomlajeni postavi, vendar se bodo pri pomlajevanju naslonili izključno na lastne vrste in vključili v moštvo par novih nadarjenih igralcev. Izpisnicno iz kluba sta dobita dosedanja igralca I. moštva Ludvik Norič in Boris Potočnik.

Tudi Nafta v Lendavi se, kot kaže, z velikim poletom pripravila, da bi se v spomladanskem delu tekmovalja na repu lestvice in ostala še naprej v tem kakovostnem razredu. To bo ob dosedanjem borbem izkupičku izredno težavna naloga! Moštvo so tudi okrepili z novimi igralci, ki precej obetajo, vendar še njihovega znanja in ru-

tine ni moč ocenjevati po prvih nastopih, kajti za uspeh je bistveno važna uigranost moštva kot celote. Po prijetnem presenečenju, ki so ga lendavski nogometaši pripravili predzadnje nedeljo na domačem igrisčju z zmago nad gostujočim Vartekom iz Vraždinja, pa je zadnje nedeljo priselila iz Vraždinja precej drugačna vest: Nafta je morala v povratnem srečanju s tamkajšnjim Vartekom premočno položiti orožje pred nasprotnikom z rezultatom 0:8.

Tudi naš predstavnik v I. razredu MPL - soboški Grafičar - se z veliko vnemo pripravlja na spomladanski start. Znakrat trenirajo v telovadnici soboškega TVD. Spomladansko tekmovalje bo za črno-bele izredno važno, saj je potrebno z ugodno dokončno uvrstitvijo moštva na lestvici te kakovostne skupine opravičiti pravico za kvalifikacijsko tekmovalje za vstop v SCL, ki bo pred tem klubom. Tudi v moštvo »Grafičar« ne bo bistvenih sprememb, razen novega igralca J. Maroš, ki se je že vključil v priprave prvega moštva.

Kakor vidimo - povsod skrbne priprave in ugodni obeti, toda kaj bo od napovedanega tudi uresničeno, bomo lahko videli šele v bližnjih borbah za točke na zelenem polju!

PRAVNI KOTIČEK

Vprašanje: Starši so prepustili z oporoko vse svoje premoženje vnukinji in njeni materi, vam pa oolocije le 140.000 din. Zanima vas, če je oporoka veljavna, kakšen nujni delež vam pripada in ce se nujni delež racuna tudi od premoženja?

Odgovor: Oporoka je veljavna, če je napravljena v predpisani obliki, če ni bila napravljena pod silo, grožnjo ali v zmoti. Kdaj je oporoka veljavna po obliki, je ozarloženo v pravnem koticju v Pomurskem vestniku z dne 21. 1. 1961. Ce med zapuščinskim postopkom nastane med dediči spor o veljavnosti oporoke, se prekine zapuščinski postopek in dediče, katerih trditve so manj verjetne, napoti na pravdo, da se v pravnem postopku ugotovi veljavnost, oziroma neveljavnost oporoke. Oporoka se ne more izpodbijati iz razloga, da zapustnik z oporoko ni zapustil nujnemu dediču ničesar, ali pa le, da z oporoko določeni delež ne dosega nujnega deleža. V tem primeru se lahko zahteva samo nujni delež oziroma dopolnitev tega.

Nujni delež znaša polovico zakonitega deleža, ali pa tretjino tistega dela zapuščine, ki bi ga dobil, če ne bi bilo oporoke in bi nastopilo dedovanje po zakonu.

Nujni delež se računa od celotne zapuščine, v katero spadajo poleg nepremičnin tudi zapustnikove premočnine. Na Vaše vprašanje vam konkretno ne moremo odgovoriti, ker v svojem dopisu niste navedli, v kakem sorodstvu ste bili z zapustnikom.

Vprašanje: Od svojega moštva se razvezali, ste brez sredstev za preživljanje, zanima vas, če vas je bivši mož dolžan preživljati?

Odgovor: Razvezani zakonec ima po 70. členu Zakona o zakonski zvezi pravico do preživnine in sicer ob tehle pogojih:

1. da je nepreskrbljen, to je da nima sredstev za preživljanje in da je nezmožen za delo ali nezaposlen;

2. da zakonska zveza ni bila razvezana po njegovi krivdi.

O preživljanju se odloči v razvezni pravdi, ali pa tudi v posebni pravdi, če se preživnina zahteva pozneje, vendar morajo biti zgoraj navedeni pogoji za določitev preživnine, podani že v času razveze.

TUDI DOPISNI ŠTUDIJ JE UGODEN

Zadnje čase se nam ponujajo najrazličnejše možnosti za izobraževanje. Tisti, ki ne morejo pustiti službe, da bi tako nemoteno študirali, imajo možnosti za izredni študij na visokih in višjih šolah, ali na šolah za odrasle, ki obstajajo v več krajih. Kot zelo ugodno obliko pa brez dvoma lahko štejeemo dopisni pouk, ki ga že več let po vrsti organizira Dopisna šola v Ljubljani.

Tisti, ki študira na dopisni način, lahko nemoteno opravlja službo, res pa je, da mora žrtvovati precej prostega časa. Dopisna šola v Ljubljani ima več oddelkov: administrativno, splošnoizobraževalno in eko-

Franc Sitar

nomsko srednjo šolo ter organizira tečajje tujih jezikov. Gradivo dobivajo dopisniki v določenih presledkih na dom. Ko predelajo snov, se lahko prijavijo k izpitu na najbližji ESS. Za to imajo vsako leto po štiri redne roke, ki pa si jih lahko posamezniki izbirajo sami. Ko končajo prvi letnik, lahko začnejo s pospešenim študijem, ker ostali letniki niso točno vezani na šolsko leto. V začetku prireja šola predizpitne seminarje in seminarje za težje predmete, kjer kandidati skupno predelujejo snov.

Tudi v našem okraju je zanimanje za ta način izobraževanja vsako leto večje. Lani jesen se je v prvi letnik vpisalo že okrog 25 dopisnikov, največ iz goriških predelov. V začetku imajo seveda težave in nekateri celo popustijo, pri večini pa težave izpodrine želja po znanju. Res

pa je, da so kriteriji pri izpiti najmanj tako strogi kot na rednih šolah, snov pa še obširnejša.

Kako je s tem načinom študija, nam bodo najbolje povedali prvi trije absolventi Dopisne ekonomske srednje šole: Franček Sitar iz Ljutomer, Jože Gruškovnjak in Stefan Karba iz Murske Sobote.

Franček Sitar: »Študiral sem samostojno, brez obiskovanja seminarjev. Letnike bi lahko končal že prej, če bi dobil gradivo. Izbral sem takle način študija: Najprej sem snov nekakrat prebral, nato pa si izdelal obširne povzetke ter jih še posebej preštudiral. Pred izpiti pa sem iz teh napravil še manjše povzetke ter preizkusil svoje znanje. Bilo je sicer težko, vendar smo s pomočjo Gl. odbora ZB in z velikim razumevanjem ESS v Murski Soboti vsi trije končali vse štiri letnike. Sam sem se že vpisal na Višjo pravno šolo v Maribor.«

Jože Gruškovnjak: »Največ težav je bilo zaradi tega, ker sem poleg študija opravljal še službo. V začetku sem obiskoval seminarje. S študijem sem moral pohiteti, ker sem se vpi-

Jože Gruškovnjak

sal na Višjo komercialno šolo.«
Stefan Karba: »V začetku sem obiskoval seminarje. Snov je bila zelo poljudno podana, pa tudi na ESS v Murski Soboti so nam dali precej pomoči. Dopisni študij je zares posrečena oblika izobraževanja, saj sem lahko ostal ves čas v službi. Upam, da bo tako tudi vnaprej; vpisal sem namreč na Višjo komercialno šolo. Res pa je eno: prostega časa mi ostane zelo, zelo malo.«

Odločilno vlogo pri študiju igra samo dvoje: neuklonljiva želja po znanju ter odločna volja!

OFENZIVA ŠOVINISTOV V TRSTU

V zadnjih dneh je neofašistična in revanšistična »Lega nazionale« organizirala vrsto šovinističnih izpadov proti slovenskemu življu v Trstu in pri tem vzklikala »Ven s ščavi« (psovka za Slovence). Pred dnevi so naščuvali študentsko in dijaško mladino, da je branila italijansko nacionalnost z demonstracijami proti Slovincem. V soboto je sprevid vnetih šovinistov krenil proti slovenski tržaški kreditni banki v ulici Filzi.

Na »čelu« te povorke so bili ljudje, ki so se kasneje pozdravljali s fašističnim pozdravom. Po vzklikanju pred banko so krenili na gradbišče kulturnega doma, kjer je prišlo do spopada med policijo in študenti. Policija je sicer intervenirala toliko, da je preprečila rušenje ograje in mor-

blastmi. »Lega nazionale« je takšne pravice pojasnila drugače. Trdi, da hočejo uvesti dvojezičnost, da je italijanski narod v nevarnosti in, da bi preprečili študentom obvezno učenje slovensčine ter onemogočili poniževanje in žalitev mesta, so se odločili za revanšistične izpade.

Tudi na tržaške oblasti odpade za zadnje izgredne velike odgovornost, saj so molče dovoljevale demonstracije, mirno spremljale žaljivo vzklikanje ter uradno spremljale ljudi, ki so imeli v žepih legitimacije neofašistične organizacije. S takšnim zadržanjem so oblasti vzpodbujale tisti sile, ki so preko boja proti dvojezičnosti netile revanšistični duh ter podžigale željo po sosednjih ozemljih in to celo po Reki in Dalmaciji.

Tržaške ulice te dni

da celo rušenje nedokončanega doma, kljub temu pa se ni potrudila, da bi razgnala demonstrante, ki so na nekaterih mestih še pričeli podirati ograjo. S kamenjem so obmetavali posamezne delavce in enega zadeli celo v glavo.

Naslednji izpad je napravil neki Albin Zanon iz Padove, ki je pred dnevi razbil v Križu pri Trstu spominsko ploščo žrtvam fašističnega nasilja. Da so demonstracije naperjene proti Slovincem in proti Jugoslaviji in da imajo izrazit šovinistični in revanšistični značaj, vidimo lahko tudi po tem, da so na trgu Unita pred sedežem mestnega župana in vladnega generalnega komisarja izobesili zastave Istre, Dalmacije in Reke.

Italijanski šovinistični in i-redentistični krogi so se odločili za takšne postopke, ki ka-lijo odnose med tržaškimi Italijani in Slovenci zato, ker so napovedovali spremembo fašističnih paragrafov 122 in 137 kazenskega in civilnega postopka, ki zahtevata izključno uporabo italijansčine na sodišču. Z odpravo teh paragrafov se zdaleč ne bi uvedli v Trstu in okolici dvojezičnosti, pač pa bi priznali Slovincem pravico, da uporabljajo slovensščino v stikih s sodnimi

Ali so to prizadevanja italijanskih oblasti, da bi dokončno zgradile most med Italijo in Jugoslavijo? S svojim zadržanjem kažejo izrazito dvoletnost. Na eni strani obljublja-jo pravice slovenski manjšini, na drugi strani pa s tiho privolitvijo silijo šovinistične kroge v boj proti Slovincem, tako da bi lahko opravičili svojo nepopustljivost pri dajanju pravic nacionalni manjšini.

Vse slovenske organizacije v Trstu so takoj protestirale ter zahtevale sprejem pri generalnem komisarju dr. Palamari. Tudi ostalo prebivalstvo je že izrazilo svoje ogorčenje nad izpadi nahujskane šovinistične mladine. Pokrajinski odbor generalne konfederacije italijanskih delavcev je objavil protest, v katerem med drugim obsojajo napad na gradbišče slovenskega kulturnega doma. Neodvisna socialistična zveza je v svojem proglasu pozvala demokratske in protifašistične sile, da zavzamejo jasno stališče do zadnjih dogodkov na tržaških ulicah. Poslanec KP Italije pa je v rimskem parlamentu predal interpelacijo predsedniku vlade in notranjemu ministru ter zahteval, da preprečijo nadaljevanje revanšističnih demonstracij.

V ŠOLI ŠE VEDNO TEŽAVE

Pred kratkim smo obiskali direktorja Zavoda za prosvetno in pedagoško službo pri OLO Murska Sobota Belo Horvata in prosvetnega svetovalca Iva Orešnika in se z njima v kratkem razgovoru pomenili o nekaterih problemih v reformirani šoli ob začetku letošnjega drugega polletja. V ponedeljek so šolarji zopet napolnili šolske klopi.

Ko smo se zanimali za pomoč prosvetnih svetovalcev učiteljem pri njihovem delu, so nam na zavodu omenili, da so v letošnjem šolskem letu organizirali vrsto seminarjev, na katerih so predavali znani prosvetni delavci iz Ljubljane. Tudi prosvetni svetovalci, ki obiskujejo posamezne šole, dajejo neposredno pomoč in navsvete učiteljem. Vendar je delo le-teh oteženo, saj pridejo na vsakega prosvetnega svetovalca vse šole v dveh občinah. Prosvetnim svetovalcem bi morali biti v veliko pomoč šolski upravitelji, ki pa zaradi preobremenjenosti z materialno-administrativnimi deli ali s celodnevним poučevanjem, tega ne zmorejo.

Na Zavodu za prosvetno in pedagoško službo ugotavljajo, da so učni uspehi vendarle v prvem polletju letos skoraj v večini osnovnih šol boljši v primerjavi s prejšnjimi leti. Naj navedemo nekaj številko o uspehih v letošnjem prvem polletju. V našem okraju je v prvih razredih osnovnih šol 9.232 učencev, od katerih je uspešno končalo prvo polletje 7.755 ali 84 odst. s povprečno oceno 3,2. V četrtih in petih razredih je v okraju 6.305 učencev, od katerih je izdelalo 4.994 ali 79,2 odst. s povprečno oceno 3. V zadnjih treh razredih imamo v okraju 5.787 učencev, od katerih je izdelalo 4.237 ali 73,3 odst. s pov-

prečno oceno 2,9. Skupno imamo v okraju 21.324 učencev osnovnih šol. Od teh je prvo polletje uspešno končalo 16.986 ali 79,6 odst., 19,8 odst. učencev ni izdelalo, neocenjenih pa

Cankova — zvečer pri studiju

je bilo 128 učencev. Povprečna ocena za vse osnovne šole v okraju je 3.

Na Zavodu tudi ugotavljajo, da so učni uspehi tistih učencev, ki so po novem zakonu o osnovnih šolah napredovali brez ponavljanja razreda, čeprav so imeli negativne ocene,

zadovoljivi. Temu pa je vsekakor veliko pripomogla tudi dodatna pomoč učiteljev slabšim učencem. Dovolj nazorno nam o tem priča tudi tale podatek: medtem ko je bilo v šolskem letu 1958/59 2.548 učencev, ki so razred morali ponavljati, se je ta številka v šolskem letu 1960/61 zmanjšala na 1.076 ponavljalcev. Pri tem moramo omeniti tudi to, da se število

otrok nenehno veča. V šolskem letu 1957/58 je bilo v okraju 19.468 šolarjev, v letošnjem šolskem letu pa že 21.324. -rj-

VIČER UMETNIŠKE BESEDE

V počastitev 8. februarja, kulturnega praznika slovenskega naroda, je Klub premurskih akademikov priredil v ponedeljek v soboški kino dvorani literarni večer pod naslovom »Večer umetniške besede«. Po uvodni besedi prof. Stefana Sedonje so brali svojja dela mladi literati Jože Ternar, Drago Grah in Branko Semen; Boris Kralj, član Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani pa je recitiral več pesmi Naceta Kranjca-Pajlina, medtem ko je Olga Vogrinec prebrala povest Miška Kranjca. Vse nastopajoče je v celoto povezal za glasbeno spremljavo Franc Hajoš, Slavica Čurič in Stane Hočvar pa sta deklamirala »Zdravilico« in »Povodnega moža« Franceta Prešerna.

Za literarni večer je bilo med prebivalci M. Sobote veliko zanimanje, posebno pa še med mladino. Zato ni bilo tudi nič čudnega, da je bila dvorana polna kot redokdaj ob takih prireditvah in da so mnogi morali celo stati.

»VESELA PRLEKIJA«

V soboto so imeli v Radencih prleški študentje uspešno prireditev pod naslovom »Vesela Prlekija«. V levo dekorirani dvorani radenske kavarnice je v veselem programu sodelovala tudi »Prleška Micka«.

V KRATKEM PO POMURJU

JOŽE BEZJAK — PETDESETLETNIK

Dragi Jože, saj ne boš zameril, če želim tokrat s Teboj pokramljati na ta neravaden način. Ne gre zato, ker si, kot pravijo, srečal Abrahama; to je stvar osebnega okusa. Če takole malo premisli, bi moral praznovati Ti ta življenjski praznik šele ob svojih sedemdesetletnici, saj si še tako mladosten in poln mladostne sile.

Nekoč si mi pravil, da si prikukal na svet pri Tomažu, tam pri Ormožu, in da je bil Tvoj oče prav tako šolnik, kot si Ti. Takrat so dobivali učitelji bolj malo penez za svoje delo, zato si si moral pomagati sam; muziciral si po kavarnah v Mariboru in lovil skupaj tiste uboge dinarje za še bolj ubogo življenje. Potem si končal učiteljske v Mariboru, odslužil soldate in šel učiteljevat v Prekmurje, ki tiste čase ni bila nobena Indija Koromandija za naše učitelje. Bil si mlad in poln ognja, in čeprav si imel izposojeno kolo, si hodil pridno v Ljutomer in si sodeloval nekaj časa v ljutomerskem orkestru. Dobro si obsledal violino in čelo.

No, vojna tudi s Teboj ni bila prijazna. Znašel si se na pravem mestu in veš, da je v današnjem našem lepšem živ-

ljenju tudi drobec Tvojega trpljenja in žrtve.

Kakšno leto po svobodi si prišel v Gornjo Radgono na takratno nižjo gimnazijo. Dve leti si hodil pridno na grajski hrib, kjer si bil mladim šolarjem vzoren učitelj in vzgojitelj. Ko si odšel v Ljubljano, smo bili vsi skupaj hudo prizadeti. Zato nam je bilo prijetno, ko si se zopet vrnil v Gornjo Radgono.

Kmalu si postal ravnatelj na novo osnovani glasbeni šoli v G. Radgoni, ki je pravzaprav Tvoje delo. To si še danes, kljub velikim težavam, ki jih imaš z glasbenimi vzgojitelji, saj delaš največ z iznosoiemni glasbeniki. No, in na to tudi ne smeva pozabiti, da si bil vrsto let predsednik radgonskega kulturno-umetniškega društva, da si bil prvi povodja radgonskega mladinskega zbora in odličan pevovodja me'avnega zbora radgonskega SKUD. In še danes si neumoren predsednik občinskega Sveta za šolstvo, in kdo ve, kako bi izgledale šole v občini, če ne bi bilo Tebe. Verjamaj, Jože, da Ti je Radgono hvalna za vse, zato Ti želi še mnogo zdravih let!

Manko Golar

PETROVCI — ŠALOVCI — Na zadnji seji Občinskega odbora Zveze borcev NOV občine Petrovci — Šalovci so razpravljali med drugim o proslavi 20. obletnice vstaje. Sklenili so, da bo centralna proslava v počastitev 20. obletnice vstaje na dan 22. julija 1961 v Gornjih Petrovcih. Imenovali so poseben pripravljalni odbor, ki bo skupno z ostalimi organizacijami izdelal podrobnejši program proslave.

BUČKOVCI — Člani KPD v Bučkovcih so v nedeljo priredili v tamkajšnji dvorani »Prleško gostovanje«. Udeležba

je bila izredno dobra. S programom bodo sodelovali tudi na veliki pustni prireditvi v Ptuj.

ROGAŠOVCI — V nedeljo bodo imeli v Sercidi otvoritev elektrike. Tako bo 60 gospodarstev v Sercidi in Ocincu zasvetilo z električno lučjo. Za elektrifikacijo so vaščani prispevali blizu 4 milijone dinarjev, transformator in opremo pa je prispevalo podjetje Elektro Maribor—okolica.

NEGOVA — Krajevni odbor SZDL pri Negovi je pred nedavnim imenoval pripravljal-

ni odbor za gradnjo zdravstveno-kulturnega doma. Opeko nameravajo s prostovoljnimi delom pripraviti še letos.

Organizacija SZDL pa je organizirala posebno nabiralno akcijo za nakup televizorja. Dobrašen del sredstev bodo prispevale tudi ostale vaške organizacije.

PROSENJAKOVCI — Te dni so imeli posvetovanje predstavniki zadrug Ratkovci—Prosenjakovci in Selo—Fokovci skupno s predstavniki organizacije SZDL. Obravnavali so združevanje omenjenih zadrug.

O združitvi se niso docela sporazumeli in bodo to vprašanje obravnavali še na prihodnjem sestanku.

STAVEŠINCI — Kakor smo zavedeli, bo Prosvetno društvo v Stavešincih priredilo prihodnjo nedeljo maškeraado. Minulo nedeljo pa so imeli maškeraado pri Vidmu. Priredilo jo je gasilsko društvo. Dobiček so namenili za dograditev gasilskega doma.

GRAD — Včeraj je Avto-moto društvo iz Murske Sobote začelo pri Gradu šoferski tečaj. Tečaja se udeležuje 30 kandidatov.

TIŠINA — Začetna dela pri gradnji nove osemletke na Tišini so že v teku. Vaščani iz vasi Murski Črnci, Gradišče, Tropovci in Tišina so navozili gramoz za betoniranje temeljev, vaščani iz Vanča vesi pa so pripravili les za zganje zidne opeke. Dosedaj je bilo opravljenih že okrog 800 ur prostovoljnega dela.

BUČKOVCI — Prejšnji teden je imela organizacija Zveze borcev letni občni zbor. Po kritični oceni dela organizacije so med drugim sklenili, da bodo priredili 22. julija skupno s Socialistično zvezo in ostalimi vaškimi organizacijami proslavo 20. obletnice revolucije. Gasilsko društvo namerava ob tej priložnosti razviti društveni prapor.

ČE SE POKVARI URA

Ura ima svoje muhe. Zgodi se, da kar na lepem noče več tik-takati. V takem primeru ni drugega izhoda, kakor da jo damo »zdravniško« pregledati najbližnjemu urarju. Če je potrebna urarjeva »operacija«, se moramo sprizniti, da bomo nekaj dni merili čas brez ure. Tako je bila moja ura kakih 10 dni v »bolnišnici« v soboškem Urarstvu na Titovi cesti. Ker so mi zadržili, da bo tega in tega dne »ozdravljena«, sem tistega dne z veseljem vstopil v urarstvo. Mojega veselja pa je bilo hitro konec. Komaj sem se spoznal med mnogimi drugimi pokvarjenimi urami in neki skatli iz kartona. Se vedno je bila »bolna«. Ni še prišla na vrsto. Toda ura sem nujno potreboval. Prihodnji dan sem moral za nekaj dni odpotovati iz Murske Sobote. Človek pa je brez ure, kakor dan brez sonca.

»Prosim, popravite mi jo do jutri. Moram odpotovati...« sem ponižno prosil.

»Ni mogoče«, sem slišal glas izpod upognjene glave nad neko drugo pokvarjeno uro.

»Pa vendar... Objubilil ste mi... Potrebujem jo...«

Odgovora ni bilo. Misli so se porajale druga za drugo. Mislil sem, da bo popravljena vsaj do takrat, ko se bom vrnil s potovanja. Zato sem z večjim pogumom vprašal:

»Prosim, povejte mi, kdaj bo popravljena?«

Odgovora zopet ni bilo.

»Prosim, povejte mi, kdaj bo popravljena?«

Tudi zdaj brez odgovora.

»Tovariš, prosim povejte mi, kdaj bo popravljena?«

Odgovora zopet ni bilo.

»Prosim, povejte mi, kdaj bo popravljena?«

Tudi zdaj brez odgovora.

»Tovariš, prosim, povejte mi, kdaj bo popravljena moja ura?«

Zopet brez odgovora.

Prisiljen sem bil vzeti nepopravljeno uro in jo odnesti v urarsko delavnico v bližini podružnice večera. (Drug dan je bila popravljena.)

Ko sem odhajal iz Urarstva na Titovi cesti, so se mi vsiljevale tele misli: ali je tovariš v omenjenem urarstvu kdaj slišal o solidni postrežbi in o vljudnem odnosu do strank? Po vsem tem, kar sem doživel, najbrž ne!

Rudi Jaušovec

prva jugoslovanska raketa »Selenit«

Prva jugoslovanska raketa znamke »Selenit« naj bi dosegla višino 100 kilometrov — Načrte za raketo so naredili naši strokovnjaki — Lansirali naj bi jo nekje ob Jadranski obali?

Astronavtično društvo Letalske zveze Jugoslavije je pripravilo načrte za prvo jugoslovansko raketo, ki naj bi poletela prihodnje leto — računajo že v prvi polovici leta — v višje plasti atmosfere, 100 kilometrov visoko. Raketa bo dvostopenjska. Načrte zanjo so naredili domači strokovnjaki, izdelala pa jo bodo domača podjetja. Raketa bo dolga 5,6 metra in bo ponesla s seboj okrog 20 kilogramov različnih instrumentov za merjenje temperature, zračnih tokov, poleg tega bo v raketi radarska naprava, ki bo med letom omogočala stalen stik z ekipo strokovnjakov.

Glede na zemljepisni položaj Jugoslavije in sorazmerno gostoto naseljenosti, strokovnjaki sodijo, da je najbolj primeren za lansiranje prve jugoslovanske rakete Jadranska obala. Konica rakete namreč ne bo imela padala, zato bi v gostoto naseljenih predelov lahko povzročila škodo.

Poleg tega bodo dobili naši astronomi več manjših japonskih sond, ki so namenjene za lansiranje v atmosfero že v začetku letošnjega leta.

PENTAGON — AMERIŠKI VOJAŠKI »ZIVČNI SISTEM«

Velika petokotna stavba v Washingtonu, v kateri je nastanjen sedež ameriškega vojnega ministrstva, zaposluje 20 tisoč vojaških uslužbencev. Ti imajo na razpolago 39 tisoč telefonov, stavba ima 2600 oken in okrog 25 kilometrov hodnikov. Poleg tega ima Pentagon dva velika parkirna prostora za 8 tisoč avtomobilov.

Na račun Pentagona in njegovih dolgih hodnikov so razdrli Američani že marsikatero šalo. Med njimi je tudi tale: Med vojno je prišel v Pentagon poročat neki kapetan. Po kilometrih hodnikov je toliko časa iskal svoj štab, da je med tem postal že polkovnik.

PIKA IN FLORA - dobri prijateljici

ri in mački. Še posebno pa se je navezala na gospodinjno, ki jo seveda skrbno hrani z mlekom in zrnjem. Tudi domači kruh ima rada. Ne mara pa belega kruha.

Pika je povsem svobodna. Z gospodinjno rada gre v bližnjo trgovino in na pošto. Vendar v trgovino noče. Gospodinjno čaka pred vrati. Tudi radenski poštarji ji niso tuji. Večkrat jih obišče pri delu. Rada nagaja tudi avtomobilistom, ko se postavi sredi ceste, od koder noče in noče, dokler šofer ne ustavi.

In kako bo v njeno bodočnost? Če bo lovska družina v Radencih dobila živalski vrt v bližini novega kopališkega bazena, bo Pika našla tu svoj novi dom. Če ne, bo prišla v bodoči živalski vrt v Murski Soboti — morda tudi že z mladici.

Kadar je Lasko lačen, mu Saša na skrivaj prinese kakšen priboljšek. Lasko mu vrača tako, da ga vozi na saneh.

NENAVADNA KAZEN

Neki pismonoša iz okolice Sabca je bil pred sedmimi leti obsodjen na devet mesecev zapora. Ko se je vrnil iz zapora, je ženi dejal, da se bo še sam kaznoval. To je naredil na zelo nenavadnem načinu. Na podstrešju si je zgradil posteljo v najbolj temačen kot. Vse dneve sprevi, delo na polju in doma pa opravlja ponudbi. Njegova kazen je namreč taka, da se nikoli ne bo prikazal podnevi pred svojimi sovaščani. Ze večkrat so vaščani bivšega poštarja poskušali pregovoriti, naj preneha s takim načinom življenja, toda niso uspeli.

PRIPOMOČKI ZA ZASPANCE

Nekateri ljudje počenja najbolj nevsakdanje stvari, da bi mo-

SMRTI
Umrli so: Ana Franko, stara 88 let iz Murske Sobotice, Ivan Andrejč, poljedelec iz Kupšinec, star 84 let, Marija Žižek, poljedelka iz M. Sobotice, stara 78 let, Janez Škaper, zidarski pomočnik iz Murske Sobotice, star 68 let; Ivana Ferko iz Serdice, stara 77 let; Alojz Trojak, poljedelec iz Centibe, star 67 let.

glij jutraj vstati. Neki Skot si vsak večer navije tri budilke, ki pa jih baje pogostokrat presliši. Še bolj krut do samega sebe je neki elektroinženir, ki je izumil poseben alarmni sistem. Okrog postelje je razporedil šest električnih zvoncev. Če to ne zaleže, se sproži naprava, ki potegne s postelje odedo in blazino. Včasih pa tudi to ne zaleže, zato je naprava narejena tako, da treščil inženirja na tla. Pravilo pa, da je najbolj originalen način vstajanja za zaspance ta, če slednje naredi žena.

gli jutraj vstati. Neki Skot si vsak večer navije tri budilke, ki pa jih baje pogostokrat presliši. Še bolj krut do samega sebe je neki elektroinženir, ki je izumil poseben alarmni sistem. Okrog postelje je razporedil šest električnih zvoncev. Če to ne zaleže, se sproži naprava, ki potegne s postelje odedo in blazino. Včasih pa tudi to ne zaleže, zato je naprava narejena tako, da treščil inženirja na tla. Pravilo pa, da je najbolj originalen način vstajanja za zaspance ta, če slednje naredi žena.

Vohun na letališču

(Nadaljevanje s 5 strani)
Sliši se glas od znotraj: »Kdo pa tako rogovili okoli naše poštene hiše?«
»Mi smo tisti, ki imamo takšno stvar, ki je vaša nevesti par. Le odprite nam, pa boste videli.«
»Le pomačem! Od kod ste?«
»Iz polzeve vasi, kjer se sam med cedi.«
»Kam ste namenjeni?«
»K vam smo se zagnali.«
»Pa ste krščeni?«
»Pa kdaj zel?«
»Znate kaj katekizmuša?«
»Več ze kakor vi.«
»No, pa nam povejte, kaj je katekizmuš?«
»Katekizmus so tiste knjige, ki jim deca v šolo nosijo, odrasle pa naj bo sram, da ne vedo, kaj je v njih.«
»Dobro. Kelko pa je bogov?«
»Tu pa tam, pa povsod eden.«
»Kdaj pa je bog mali bil?«
»Dere je robačo nosil.«
»Zakaj pa je bog mali bil?«
»Ker je hotel kot človek na svet priti, človek pa pride mali na svet.«

»Kdo je izmeril, kako daleč je od nebes do zemlje?«
»Lucifer, dere je iz nebes v peklet letel.«
»Kaj peče brez ognja?«
»Vasa kosmata vest, ker nas noter ne pustite.«
»No, znate res nekaj, ali povejte nam, kaj bi radi?«
»Tisto stvar, ki je našemu ženihi par.«
»Taksne stvari mi nimamo.«
»Da lažete!«
Tadaj sta dva iz hiše odprla dveri in zgrabila starešino, da ga odzenu v vozo (zapor), ker ima poštene ljudi za lažnivec. Ko se je to godilo, so hoteli zunanji izkoristiti priložnost in priti v hišo, pa notranji so na to pazko imeli, hitro so dveri zaprli in zaklenili. Pred dveri so postavili veliko mizo, okoli mize so sedli sribari, ki so gor pisali, kar so zunanji gučali. Gosinja peresa so pomakali v kropjačo, voda v kropjač je bila tinta. Čez nekaj časa se jim je tega spajša vendarle zdelo zadosti, lepo tiho so mizo odnesli, dveri pa odklenili.

»Pa nam deno že odprite, drugače mi odidemo,« se čuje od rvina.
»Odprite si sami!«
Zunanji porinejo, dveri odskočijo pa so pakapali v priklet.
»Pa se to spodobi za vas? Pojdimo, od koder smo prišli, vi ste tolovaji, kosti bi nam radi potli.«
»No, no, pa vendar (menda) razumete kakšen mali špajs. Le hote noter pa dobri si bodimo. Povejte nam ali, zakaj ste prišli?«
»V mlinu se dvakrat pravi.«
»O neki stvari je bil guč. Taksne stvari pa nega pri našem hramu.«
»Ze pa lažete.«
»Vi na klatre lažete. Gospod farnešter so nam trikrat dol s predganje povedali, da je ti tista stvar, ki je našemu ženihi par, vi pa pravite, da je nega. To je laž. Kdor laže, je lažnivec.«
»Pa si jo poiščite sami, če nam ne verujete!«
»Tega pa že ne, vi nam jo morate pred oči spraviti, zato imamo dobro skazingo s seboj. Poglejte to pismo!«
»Kje pa je pečat iz kancelije?«
»Odzadaj.«

»Naj bo, pa naj pride ta zaželjena stvar.«
Hitro pristapka po palici stara zadudana (zagrjnena) baba.
»No, oče starešina, ste zadovoljni?«
»Ne, samo umije naj se malo, taksnega strašila ne smemo ženihi pokazati.«

Baba odbeži pa se prikaže belo oblečena svatevca.
»No, oče starešina, kaj pa rečete na to?«
»Zadovoljni smo, pa prava tota ni. Micika, stopi k meni.«
»Prikaže se druga svatevca.«
»Ste zdaj zadovoljni?«
»Tudi s toj smo zadovoljni, ali jaz sem že lačen, dajte nam to pravo!«

»Oče starešina, če tota ni za vas, te pa res niste prav prišli, mi pač druge ne zmoremo.«
»Ve se lahko previzamo (prepričamo). Mi imamo snehin prstan s seboj, če joj bo na srednjem prstu prav, je prava, če ne, nam morate drugo prignati.«

Starešina potegne iz žepa viho od stare motike. Dene joj ga na prst. »Vidite, da joj je preveliki. Zdad ste previzani.«
»Vi ste künštni kakor lisjak, vam se ne more nič skriti in zatajiti. Te pa ali, pridri zaželjena golobica!«

»Tota pač, tota,« reče starešina, pa jo potegne k ženihi.
Juško se joj nasmeje. Katica pa mu da bel robec in pušljec z rožmarinom. Robec vtegne Juško v žep, z rožmarinom pa mu Katica potegne nekajkrat pod nosom, ki prè nekaj pomeni, te pa mu ga vtegne za klohub.

To pa ni edino darilo med njima. Dere oglednik nevesto dobi, joj da zadav v penezih, v srebrnih ali zlatih. To je prvo darilo. Ženihi kupi nevesti ves zvujašnji obleč: janjko, jopu, predpasnik pa robec. To je drugo darilo. Nevesta pa da ženihi robačo.

Zdad sedejo k zajtrku. V kotu za mizo je prvi prostor, tam sedita ženihi in nevesta, ženihi na pravo, nevesta na levo strani. Poleg ženihi sedi njegova svatevca, pri njoj pa njen združba, prav tako sedita pri nevesti njena svatevca in združba. Na pravo za temi sedita ženihi starešina pa njegova žena, ki joj pravijo posnehajla, prav tako na levo nevestin starešina in posnehajla. Drugi gostje posedajo po redu, veljavi ali prijateljstvu.

Po zajtrku prinese nevesta na taliru bel robec in kupljeni pušljec obema starešinoma. Včas (takoj) za njoj prineseta svatevci kupljene pušljce za druge gostivanjščke. Vsakemu posebej ga na taliru ponudita, gostivanjščki pa dajejo na pokrite talire svoje darove. Te pušljce morata svatevci sami kupiti, zato pa je njuno, kar dobita zanje.

Po zajtrku se napotijo k zdavanju. Petnajst voz je bilo. Na prvem se vozijo igri, nekako na sredini ženihi, na zadnjem pa se pelje sneha. Na večjih vozovih imajo zastave, na njih pa znamenja: goska, rak, mak itd., to so grbi iz vasi, od koder so gostivanjščki. Vsa kola so opletana, prav tako tudi konji.

Okrog cerkve je polno ljudi, odraslih, malih moških in žensk. Najbolj radovedne so pač dekline. Se enkrat hočejo videti sneho, in jo prerušati od nog do glave. Totoj obleka dobro ne pristaja, ovaj pa venec ne, tota je prekūštrava, ova ima preveliki obūtelj, tota je preskopa, ova pregledava ali presiromaška.

Po zdavanju so se odpravili v istem redu kakor prej, le da sta ženihi in nevesta sedaj sedela skupaj.

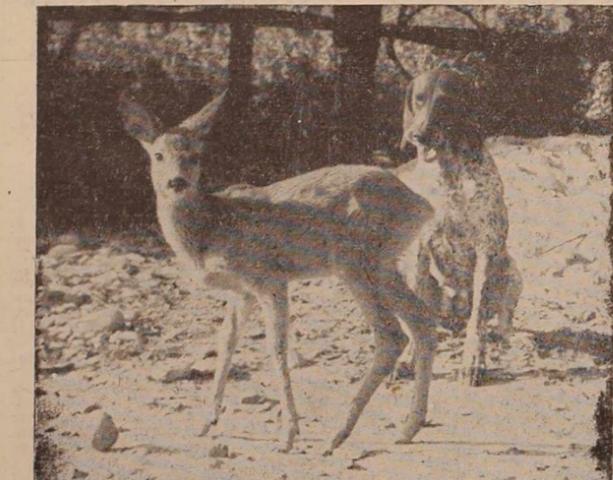
Na pragu stoji Juškova mati. V rokah drži kolač in nož. Prva stopi k njoj nevesta. Mati jo objame in joj izroči kruh pa nož. Nevesta ga načne, v znamenje, da je v totem hramu zdad ona gospodinja.

Pozafščin ponudi janževca tistim, ki niso bili pri zdavanju. Nevestin starešina vzame krozičo (kupico), pozdravi domače, nato pa se obrne k materi in reče: Lüblena mati, pripeljai smo vam sneho, zdana je z vašim sinom, zdana do smrti. Sprejmite jo in ljubite. Namesto vas bo zdad ona opravljala težko delo, vi pa, lüba mati, počivajte na stare dni. Mati, ne bodite žalostni, polna lübnzi in vesela je prišla sneha k vam. Primite krozičo, dozdanja gospodinja, kušajte janževca pa ga dajte očetu pa po redu dalje!«

»Zdad pa, lübleni ljudje, k mizi!« zakliče pozafščin. Sedli so za mizo po istem redu, kakor je bilo že prej povedano.

Proti večeru sta prišla še školnik in farnešter. Gospodje so bolj vüčeni, vajeni govoriti in pridgati, pa so tako lepo napijali snehi, ženihi, očetu, materi, starešinama in posnehajlama. Potem so prepevali lepe narodne pesmi, da je letel hrüm po hiši.

V. K.

Srna Pika in psica Flora sta dobri prijateljici

PIKA IN FLORA - dobri prijateljici

Psica Flora, katere lastnik je lovec in avtomehanic Jože Farič iz Slatine Radenci, je lanskega maja dobila nenavad-

no prijateljico, srno Piko. Sicer pa je »življenjska pot« Pika dokaj nenavadna. Nesreča je hotela, da je bila takrat še majhna Pikica, ranjena v zadnji del telesa med košnjo na nekem travniku. Kosa ji je tudi pokvarila zadnjo nogo. Ranjeno srnico je Farič odnesel domov. Ker pa v Radencih ni veterinarja, ji je »zdravniško pomoč« nudil dr. E. Kline in ji rano sešil, nogo pa ji je s protezami iz kartona zdravil Farič. Ves čas zdravljenja je bila pod »strogo zdravniško kontrolo« dr. E. Klineja.

Ko je Pika ozdravela, se ni več vrnila k »svojcem«. Ostala je v Radencih pri psici Flo-

Za dobro voljo

SAMO MAJHNA RAZLIKA
Psihiater je človek, ki mu plačate, da vam postavlja podobna vprašanja kot žena. Razlika je torej v tem, da žena ne zahteva honorarja.

PARIŠKI ZVIŽGI
Neki pariški prometni policaj je zažvižgal za kabarerno plesalko, ki je prečkala ulico, kljub rdečemu signalu. »Zakaj se ne ustavite?« se je razjezil policaj. »Poslušajte prijatelj,« se je nasmehnila plesalka, »nikoli ne bi prišla do kabareta, če bi se ustavila vsakikrat, ko za mano zažvižga kakšen možki!«

DVE BRZINI
Londončan je spremljal ženo na letališče. Ko je reaktivno čezoceansko letalo odletelo proti New Yorku, je odšel proti domu. Dolgo je moral čakati na avto-bus in dolgo se je vozil. Doma ga je že čakala brzojavka: »Srečno prispela - Merry.«

KRATKO IN JASNO
Razrednik je poslal opomin: »Vaš sin je len, nagaja drugim učencem, ima že dva ukora!« Oče je odgovoril kratko: »Videl - podpisal - premlatil!«

»DIVJA« PŠENICA
Prebivalci nekega kraja v Bački so preimenovali domačo pšenico v »divjo«. To zato, ker daje mnogo manj pridelka kot italijanske sorte pšenice.

BELI SLONI
Siamska vlada je objavila pred nedavnim vest, da so našli v pragozdovih južnega Sijama krdo belih slonov. Vrednost teh je neprecenljiva, ker so to edini beli sloni.

INVAZIJA LASTOVK
Na nekem ameriškem letališču se je pred kratkim iznenada pojavilo tolikšno število lastovk, da 24 ur ni moglo vzleteti niti pristati nobeno letalo. Sele, ko so se lastovke odpočile in odletele, je bilo letališče sposobno za letalski promet.

POPULARNO DRUŠTVO
Neko društvo je naslovljeno na ministrstvo za finance v Angliji prošnjo, naj zmanjšajo davke. To društvo se imenuje Društvo davčnih obvezancev.

MOČ TELEVIZIJE
Po izjavi generalnega direktorja UNESCO kupijo ljudje po vsem svetu dnevno po 10 tisoč televizi-zorvet. Tako dobi televizija vsak delavnik povprečno 50 tisoč novih gledalcev.

MUHAM BO ODKLENKALO

Dve leti so delali v Ameriki različne poskuse, kako uničiti muhe. Končno so ugotovili najprimernejšo metodo. Napravili so pravočrtno farmo, v kateri so vzredili dnevno do 50 milijonov muh. Te so potem obsevali s kobaltno bombo. Posledice obsevanja so za muhe usodne, saj postanejo pri tem samci neplodni. Obsevane muhe so nato tvorili na letala in jih odmetavali na področja Srednjega vzhoda, kjer delajo muhe največje preglavice. Sele čez leto dni se je pokazalo, da je metoda zelo uspešna. Muhe so skoraj povsem izginile.

Lahko se zgodi, da bodo postale muhe zelo iskano izvozno blago — seveda sterilizirane.

PARK ZA SLEPCE

V okolici Dunaja so pred nedavnim uredili park za slepce. Park ima 10 tisoč kvadratnih metrov površine. Na vsakem drevesu je v pisavi za slepce napisano latinsko in nemško ime drevesa, podobni napis, seveda samo v nemščini, so tudi na vseh kašiputih.

TRAKTORIST ZADEL V TELEFONSKI DROG

Pred kratkim se je v vasi Črnici pri Gornji Radgoni pripetila manjša prometna nesreča. Šofer traktorja Unimog je zavozil v občestni jarek in s traktorjem zadel v telefonski drog. Skoda na vozilu znaša okrog 30.000 dinarjev.

MOPEDIST PODRL PESCA

Mopedist Janez Kigl, stanujoč v Turjancih, je na Tišinski cesti v Murski Soboti podrl Terezijo Čačovič iz Murske Sobotice, staro 65 let. Omenjena je dobila manjše telesne poškodbe. Prvo pomoč so ji nudili v soboški bolnišnici.

POŽAR V PREDANOVCIH

V noči od torka na sredo je v gospodarskem posloppu Franca Vratariča v Predanovcih izbruhnil požar. Zgorelo je gospodarsko poslopje, krma, orodje in 26 kokoši. Skoda znaša okrog 500 tisoč dinarjev. Vzrok požara še ni ugotovljen.

Z OSEBNIM AVTOMOBILOM TRČIL V DREVO

Na relaciji Rakičan-Murska Sobotica je pred nekaj dnevi prišlo do prometne nesreče. Šofer — amater Stanko Zver iz Izakovec je vozil osebni avtomobil last Ljudske univerze Beltinci iz smeri Beltinci-Murska Sobotica. Izven vasi Rakičan je hotel prehiteti kolesarja Franca Pleja iz Ivanje. V tem času pa je iz nasprotne smeri privozil tovorni avtomobil. Da bi se izognil trčenju, je šofer osebnega avtomobila naglo zavil v desno stran cestišča in trčil v drevo. Pri tem je podrl kolesarja, ki je dobil lažje telesne poškodbe. Lažje poškodovan pa je bil tudi sopotnik v osebem avtomobilu, Franc Franko. Skoda na osebem avtomobilu znaša okrog 250.000 dinarjev.

PROMETNA NESREČA ZARADI SPOLZKE CESTE

Voznik osebnega avtomobila znamke Volkswagen, Jože Lavrenčič iz Maribora je v vasi Lokavci pri Ljutomeru zaradi spolzke ceste zdrknil s cestišča v jarek. Skoda na avtomobilu znaša okrog 60.000 dinarjev.

ROJSTVA

Rodile so: Antonija Strahan iz Kramarovec — deklico, Marija Baga iz Mursčaka — dečka, Marija Horvat iz Kroga — dečka, Ana Dervarič iz Boračeva — deklico, He-

lena Feher iz Mostja — deklico, Olga Ficko iz Murske Sobotice — dečka, Sarolta Vitez iz Murske Sobotice — deklica, Marija Matjašec iz Lipe — dečka, Mariadlena Sekeres iz Hotize — deklico, Olga Vaš iz Lončarovec — deklico, Emilija Benhar iz Andrijanec — dečka, Katica Feher iz Dolge vasi — dečka, Terezija Gjergjek iz Krupljinika — deklico, Anica Flegar iz Murske Sobotice — deklico, Gizela Kološa iz Vaneč — dečka, Marija Hožjan iz Hotize — deklico, Sarika Kováč iz Murske Sobotice — deklico, Zlata Cvertnjak iz Krupljinika — dečka, Marija Fučka iz Domajinec — dečka, Helena Panker iz Pečarovec — deklico, Marija Zrim iz Kuzme — deklico, Marija Skerget iz Bratovec — dečka.

POROKE

Poročili so se: Karel Rajnar, poljedelec iz Murskih Crnc in Emilija Perkič, poljedelka iz Gradišča; Jože Skraban, mesarski pomočnik iz Murske Sobotice in Terezija Gombosi, delavka iz Murske Sobotice; Stefan Hajdinjak, absolvent ekonomske fakultete iz Ljubljane in Helena Mešič, fotografska pomočnica iz Ljubljane; Franc Lukač, poljedelec iz Bakovec in Marija Nemet, babica iz Bakovec; Vincenc Pečnik, urar in graver iz Murske Sobotice in Terezija Kaučič, gospodinja iz Murske Sobotice; Stefan Horvat, krojaški pomočnik iz M. Sobotice in Marija Vogrinčič, strežnica v bolnišnici iz M. Sobotice in Franc Cervek, zidar iz Bakovec in Terezija Kalamar, delavka iz M. Sobotice.

SMRTI

Umrli so: Ana Franko, stara 88 let iz Murske Sobotice, Ivan Andrejč, poljedelec iz Kupšinec, star 84 let, Marija Žižek, poljedelka iz M. Sobotice, stara 78 let, Janez Škaper, zidarski pomočnik iz Murske Sobotice, star 68 let; Ivana Ferko iz Serdice, stara 77 let; Alojz Trojak, poljedelec iz Centibe, star 67 let.